

Bielecki Krzysztof

badacz niezależny

Zamość, Polska

krzysztof.bielecki1@wp.pl

KONSENSUS WASZYNGTOŃSKI JAKO NEOLIBERALNA PODSTAWA WSPÓŁCZESNYCH PROCESÓW GLOBALI- ZACYJNYCH - ANALIZA I KRYTYKA EWOLUCJI TREŚCI MERYTORYCZNEJ

Washington Consensus as the neo-liberal basis of contemporary globalization processes – analysis and critique of the substantive contents' evolution.

Współczesne procesy globalizacyjne są efektem zwycięstwa państw z gospodarką rynkową i systemem politycznym o cechach demokratycznych nad blokiem państw z gospodarką zarządzaną przez państwo i z systemem politycznym redukującym pryncypia demokratyczne do fasadowego minimum. Zasadniczo globalizacja jest utożsamiana z integracją, powszechną uniformizacją w sferach politycznej, ekonomicznej i kulturalnej.

«Prywatyzować, liberalizować i stabilizować» - to główne zalecenia ze strony technokratów kierowane do krajów rozwijających się i dokonujących tranżycji ustrojowej oraz do ich elit politycznych. [1, s.1]. Zalecenia te zostały skodyfikowane przez Johna Williamsona w ideologicznym credo doktryny neoliberalnej i znane są pod nazwą Konsensusu Waszyngtońskiego. Większość państw, które wcześniej klasyfikowane były jako niedemokratyczne, autorytarne, w tym Polska i Ukraina, od ponad dwóch dekad zmagają się z problemem dokooptowania do grona krajów demokratycznych z gospodarką rynkową. Mimo niemal jednolitej podstawy doktrynalnej światowych procesów integracyjnych (Konsensus Waszyngtoński) efekty dotychczasowych reform są często zasadniczo odmienne w przypadku poszczególnych krajów, zarówno w dziedzinie ekonomicznej, jak i politycznej. Skala wzrostu gospodarczego była i jest podstawowym miernikiem

sukcesu transformacji. Z czasem zaczęto zwracać należytą uwagę na aspekt polityczny, sferę wolności, wartości demokratycznych, których deficyt najczęściej okazywał się przyczyną niepowodzeń w dziedzinie gospodarczej. Konieczność dostosowania struktur instytucjonalnych systemów politycznych poszczególnych państw do bardziej zaawansowanych zmian gospodarczych z czasem została dostrzeżona i doceniona przez głównych orędowników globalnej integracji. Miało to odzwierciedlenie we wprowadzeniu do Konsensusu Waszyngtońskiego listy tzw. reform “drugiej generacji” [1, s.10]. Ewolucja treści merytorycznej Konsensusu Waszyngtońskiego, z powodu jego znaczenia i wpływu na decyzje i działania takich globalnych graczy jak Bank Światowy czy Międzynarodowy Fundusz Walutowy, będzie przedmiotem krytycznej analizy niniejszej prezentacji.

References

1. Rodrik D., „Goodbye Washington Consensus, Hello Washington Confusion,” Paper prepared for Journal of Economic Literature, January 2006, dostęp: <http://www.sss.ias.edu/files/pdfs/Rodrik/Research/Goodbye-Washington.pdf>
2. Kieżun W., Patologia transformacji, Warszawa 2013.
3. Rewizorski M., „Poza neoliberalną wizję globalizacji: narodziny i rozprzestrzenianie się prekariatu w Europie,” Nowa Politologia, 20 listopada 2013, dostęp: <http://www.nowapolitologia.pl/politologia/nauka-o-polityce/poza-neoliberalna-wizje-globalizacji-narodziny-i-rozprzestrzenianie-sie-prekariatu-w-europi>
4. Rotberg Robert I., Failed States, Collapsed States, Weak States: Causes and Indicators, rozdz. 1 w: State Failure and State Weakness in a Time of Terror, red. R. Rotberg, Brookings Institution Press, Washington, DC 2003, s. 1 – 24.
5. Rustow Dankwart A., „Transitions to Democracy: Toward a Dynamic Model”, Comparative Politics, t. 2, April 1970, nr 3, s. 337 – 363. dostęp: http://dcpis.upf.edu/~raimundoviejo/docencia/pehe/pdfstransiciones/Rustow_1970.pdf